

ЗБІРКА ПІСЬ НА БАНДУРУ COLLECTION OF BANDURA MUSIC

15

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАНТИ UKRAINIAN FOLK CANTICLES

ПРИСВЯЧЕНО ТИСЯЧОЛІТТЮ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ 988-1988

ЗБІРКА НОТ НА БАНДУРУ 15

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАНТИ

зібрав Ігор Махлай

COLLECTION OF BANDURA MUSIC 15

UKRAINIAN FOLK CANTICLES

compiled by Ihor Mahlay

Publication funded by:

FRIENDS OF THE
UKRAINIAN BANDURIST CHORUS
P.O. Box 12129
Hamtramck, Michigan 48212

BANDURA EDUCATIONAL COMMISSION
4403 Tamarack Drive
Parma, Ohio 44134
U.S.A.

First Edition
July, 1988
300 copies

Із широким розвитком кобзарського мистецтва за останніх декілька років, виникла потреба видавництва нот на бандуру та інших наукових матеріалів. Від освітньої комісії виходить цей черговий збірник народніх кантів підчас тисячоліття Хрещення України. Дякуємо Миколі Дейчаківському, Маркові Фаріонові та Олегові Махлаю за співпрацю, а Українській Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка за підтримку.

Зможемо продовжувати цю працю лише за Вашою допомогою. Ваші завваги про збірники та матеріяльну підтримку радо приймаємо.

др. Ігор Махлай
освітній координатор

Within the last several years, the bandura has grown in popularity. The need for published music and educational material has become a necessity. The Educational Commission is publishing this collection of Folk Canticles during the year of the Millennium of Christianity in Ukraine. We thank Mykola Deychakiwsky, Marko Farion and Oleh Mahlay for their cooperation and the Friends of the Ukrainian Bandurist Chorus for the financial support.

Your continued support is needed. Comments and donations are welcome.

Dr. Ihor Mahlay
educational coordinator

ЗМІСТ / CONTENTS

ВСТУП / INTRODUCTORY REMARKS	2
СТРАШНИЙ СУД	3
ПОТОП /на однородний хор/	6
ПОТОП /на мішаний хор/	7
ЧЕРЕЗ ПОЛЕ ШИРОКЕ	8
СИРІТКА	10
СКОРБНАЯ МАТИ	12
ОЙ, ЗІЙШЛА ЗОРЯ	14
СВЯТИЙ ЮРІЙ	16
НЕМА В СВІТІ ПРАВДИ /на сольовий голос/	18

Канти це релігійні пісні які появились в Україні на початку 17-го століття. Саме слово кант походить із латинського 'cantus'/спів/, але українські канти не мають нічого спільного з західньо-європейськими григоріянськими кантами. Канти творили відомі і невідомі автори по братських школах, академіях та монастирях. Ці автори творили тексти тодішньою книжною напівцерковно-словянською мовою й пристосовували до них мелодії народних пісень, або творили свою оригінальну мелодію в стилі народної пісні. Гармонізували вони ці твори в найпростіший спосіб, переважно на три голоси, де верхні два голоси ішли паралельно у терціях, а бас піддавав гармонійний фундамент. Мелодійність і простота гармонізації та строфічна форма кантів, спричинили їхній популярності серед народних мас. Вже у 18-ому столітті канти набирали що раз більше народного характеру, і співались майже цілковито українською мовою.

Крім кантів, ще від прийняття християнства в Україні, співали духовні пісні або псалми. Нарід виконував їх багатоголосним, хоровим способом. Тематично були 3 головні роди кантів та псалмів: 1- чисто духовні на церковні тексти, 2- про святих, та 3- моралізаторські. Канти і псалми були великою частиною репертуару лірників та кобзарів-бандуристів. Тому, Освітня Комісія вважає за потрібне видання цього збірника- щоби доповнити репертуар учнів бандуристів релігійними творами, які виконували кобзарі. Це буде нашим внеском до відзначення Тисячоліття Хрещення Руси-України.

- М. Дейчаківський

Ukrainian "kanty", or canticles, are basically religious folk songs. Though the name is derived from the Latin cantus (chant), musically "kanty" are not related to Western-European Gregorian chant. They first began to appear in Ukraine at the turn of the 17th century, being composed in monasteries, brotherhoods, and academies. The language was, for the most part, vernacular Ukrainian, however, with a heavy Church Slavonic influence. The "kanty" melodies were either actual pre-existing folk melodies or composed in the folk style. Harmonizations were simple and homophonic - three voices, with the top two moving in parallel thirds and the bottom voice supplying an instrumental-like bass line. Their form is strophic. By the 18th century, "kanty" became very popular among the masses and took on even more of a folk character.

Besides "kanty", there were other religious songs, called "psalmy" (psalms), which were sung by the people from the times of the adoption of Christianity in Ukraine in 988. These were usually performed in the polyphonic choral style of Ukrainian folk song. The themes of "psalmy" and "kanty" were threefold: 1), biblical, 2) about saints, and 3) moralizing. "Psalmy" and "kanty" constituted a significant share of the repertoire of banduristy, kobzari and lirnyky - minstrels of the 17th, 18th, and 19th centuries. Thus the Bandura Educational Commission considered these works an important addition to the repertoire of today's bandurists, and one way to retain and develop our Ukrainian religious heritage. This edition commemorates the Millennium of Christianity in Rus-Ukraine.

- M. Deychakiwsky

СТРАШНИЙ СУД

обр. П. Демущкого /Г.К./

ДУЕТ (ЧОЛ)

1 *mp* Ког-да час прихо-дять, треба по-мі-ра-ти.
 2 Як Господь по-ка-же хрест Благовір-ним яс-ний.

Хоч я-ке-с бо-гац-во треба по-ки-да-ти. *mp* Час годи-на
 в той же час христия-не, всім Нам бу-де страшний. 2 О-чі бу-дем

ХОР

у плива-є страшний судся приближа-є. Го-туй-мо-ся всі
 за-кри-ва-ти бо ве-ликий страх бу-де ма-ти як сой-де Христос

рконець віка прий-де
 55 страшний суд (насту----пять,

mf
p
 55

p а хто до-бре чи-нить, царстві----я дос #---ту----пять.

p

ХОР АУЕТ (ЧОЛ.)
 тр 1 Ой ког-да ко-нець віка ся кінчається. Ой ког-да страшний суд
 Гм..... 2 Ой же плач-мо ми всі возридай-мо.
 Гм..... 2 На безсмертний час роз--

p

ДУЕТ (ЖИМ)

при-бли-жа-ет-ся. Гм... 1 Ой тог-да страшный суд при-бли-жа-ет-ся.
-миш-ля-е-мо. 2 На безмерт-ний час роз-миш-ля-е-мо

ко-нець ві-ка при-и-де ☘ страшный суд нас-ту-пить,

p а хто до-бре чи-нить, *mp* цар-стві-я до-сту-пить.

p *mp*

ПОТОП
на однородний хор

обр. М. Леонтовича
/Г.К./

SOLO

Сказав Господь Своїм духом слухай Но-ю своїм вухом

строй ковчег строй ковчег строй ковчег

1 Сказав Господь, Своїм Духом: "Слухай Ною, своїм вухом,
строй ковчег" /4/

2 "Нашлю води превеликі, вигубити рід на віки,
од людей, од скота" /2/

3 З хатів вибігали, в круті гори утікали,
там спастись. /4/

4 В ті дні потоп продовжався, Ною ковчег зберігався.
сорок день, сорок ніч. /2/

5 В вечорі зоря з'явилась, голубиця возвратилась.
суша бисть. /4/

ПОТОП
на мішаний хор

обр. М. Леонтовича
/Г.К./

The musical score is arranged in three systems. The first system features vocal staves for Soprano (С), Alto (А), Tenor (Т), and Bass (В), and piano accompaniment for Treble (Т) and Bass (Б) clefs. The vocal parts have lyrics in Ukrainian: "Гмм... Сказав Господь Своїм Ду- хом Слухай Но- ю своїм ву- хом". The piano accompaniment includes chords and melodic lines. The second system continues the vocal parts with the lyrics "строй ковчег" repeated five times across the staves. The piano accompaniment continues with similar harmonic and melodic structures. The third system shows further development of the piano accompaniment with more complex chordal textures and melodic patterns.

ЧЕРЕЗ ПОЛЕ ШИРОКЕ

обр. В. Китастого

SOLO

1 Через по-

2 Туди іш-ла

p

p

TUTTI

ши-ро ке-є та че-рез мо-ре гли-бо-ке-є

Пре-чис-та-я та Пре-чис-та-я Бо-жа Ма-ти

SOLO

3 Де Христа взя-ли на роз-хрест-пя-ли гвоздями ру-ки приби-ва-ли

S
A

4

Сла-ви-мо Те-бе Си-не Бо-жий та Тво-я лас-ка

T

B

ppp

SOLO

та Тво-я лас-ка нам по-мо-же

S
A

нам по-мо-же та Тво-я лас-ка нам по-мо-же

T

B

СИРІТКА

обр. Я. Яциневича /Г.К./

1 Ди-вна-я го-ди-на по світу настала не одна си-рїтка без неньки зосталась.
 4 Верни-ся сирїт-ко далекий світ зайдеш свої матїньки до-ві-ку не знайдеш.
 5 Бо твоя матїнька на високїй горї спочивас вона вгробовому до-мі.

ХОР

С А

2 Ой пі--шла си--ріт-ка по світу блука----ти рідно--ї сво-є---ї
 3 Гос-подь зустріча--с став її пи-та----ти: "ку-ди йдеш сирітко?"
 6 Тай пішла си--ріт-ка на той гріб плакати і там о-бі-зва--лась

Т Б

І

ІІ

Б

2,6

2 ма--тін--ки шу----ка-----ти. *сольо* " ма--тін--ки шу----ка-----ти".
 6 ї----ї рід-на ма----ти *хор* Гм.....

СКОРБНАЯ МАТИ

автор невідомий /І.М./

С
А
Т
Б

Скорб-на-я Ма-ти під хрестом сто-я-ла гір-ко ри-да-ла

І
Б

В сльозах промов-ля-ла: Ой Си-ну Си-ну за я-ку про-ви-ну

пе-ре-но-сиш ни-ні тяж-ку-ю го-ди-ну на хре-сті

- 1 Скорбная Мати під хрестом стояла,
Гірко ридала в сльозах промовляла:
"Ой, Сину, Сину, за яку провину
Переносиш нині тяжкую годину на хресті.
- 2 Я Тебе купала дрібними сльозами,
Як малим ховала перед ворогами;
А нині плачу, бо Тебе вже трачу,
Вже Тя, Милый Сину, більше не побачу, Сину мій.
- 3 Моя Опоро, Мій Ти Світе ясний,
Гаснеш за скоро, в'янеш безчасно.
А що ж зі мною стане сиротою,
Я сама на світі, як билина стою під хрестом.
- 4 Мій Боже Милый! Усередно Тя молю:
Подай мені сили у нещаснім болю,
Тебе благаю, як сама лиш знаю,
І Тобі днесь Сина Мого поручаю на хресті.

ОЙ ЗІЙШЛА ЗОРЯ
Кант Почаївської Богородиці

М. Леонтович
/13 репертуару У.К.Б./

The musical score is written for a vocal soloist and a bandura. It consists of several systems of staves. The vocal line is in the bass clef with a key signature of two flats and a common time signature. The bandura accompaniment is in the treble clef with the same key signature and time signature. The score includes lyrics in Ukrainian and performance markings such as 'SOLO', 'p', and 'Mm.....'. The lyrics are: 'Ой зійшла зоря вече-ро-ва-я над По-ча-с-вом ста-ла над По-ча-с-вом'. The score is divided into measures with bar lines and includes various musical notations such as notes, rests, and ornaments.

SOLO

Ой зійшла зоря вече-ро-ва-я

Т₁
Т₂

Мм.....

І
ІІ
Б

над По-ча-с-вом ста-ла

над По-ча-с-вом

piu mosso *allegro*

як та чор-на хма-ра
виступа-ло ту-рець-ке-є війсь-ко чор-на хма-ра

- 1 Ой, зійшла зоря вечорова, над Почаєвом стала.
Виступало турецькеє військо, як та чорна хмара.
- 2 Турки з татарми брами облягали, монастир воєвати.
Матір Божа Почаївська, буде нас рятувати.
- 3 Отець Залізо з келії вийшов, - сльозами умліва:
"Ой, рятуй, рятуй Божая Мати. Монастир загибає!"
- 4 Ой, вийшла, вийшла Божая Мати та й на хресті стала.
Кулі вертала, турків вбивала, монастир врятувала.

ВАРІАНТ 1

ПОРЯДОК
ВИКОНАННЯ

Вступ
1,2 - Варіант А
3,4 - Варіант Б
Перегра
5,6 - Варіант В
7,8 - Варіант А
Перегра
9,10 - Варіант Б

1. Бу-ли лю-ди не-
2. /А/ ві-ри-ли у

ВСТУП/ПЕРЕГРА

ВАРІАНТ Б

вір-ні-ї смо-чи-ще во-ни в Бо-га не-ві-ри-ли 2. А
у лю-те-є змі-є-ще 3. Да-ли к смо-ку да
4. При-йшла чер-га аж

1 Були люди невірні;
Вони в Бога не вірили.

2 А вірили у смочище,
У лютеє да змієше.

3 Дали к смоку да оброку,
Що неділі по людині.

4 Прийшла черга аж на князя,
Хоч сам ступай, хоч дочку дай.

5 Аж тут летить аж смочище,
Да лютеє, да змієше.

6 Єму з рота огонь паще,
Єму з очей іскри сиплять.

7 Де не взявся Святий Юрій
На конику із копієм.

8 Вдарив смока серед ока,
Забив смока на пів віка.

9 В цілом світі розписання,
В цілом світі розсилання.

10 Щоб читали, щоб писали,
Георгія святкували.

об-на ро-ку що не-ді-лі по лю-ди ні 4•При-
на кня-зя зя хоч сам ступай хоч доч-ку дай 5•Аж

/сольо/

6 тут ле-тять аж смо-чи-ще да лю-
му з ро-та о-гонь па-ще є-му

Tutti
те-є да змі-є-ще да змі-є-ще 6 є-
з о-чей і-скри си-плять і-скри си-плять 7 Де

варіант 1

Сольо

Нема всвіті правди правди зіська-ти що тепер неправ-да стала правдува-ти

Бандо

Бас

варіант 2

Сольо

Що вже правда тепер у панів у темни-ці а щира неправ-да з пана-ми світли-ці

Бандо

Бас

1 Нема в світі правди, правди не зіскати
Що вже тепер правда стала неправдою жити,

2 Що вже тепер правда у панів у темниці,
А щира неправда з панам в світлиці!

3 Що вже тепер правда стоїть у порога,
А щира неправда з панам кінець стола!

4 Тепер уже правда у панів під ногами,
А щира неправда сидить між панам!

5 Тепер уже правду ногами топтають,
А щирю неправду медом-вином напувають!

6 Тепер уже правда у панів у недолі,
А щирая неправда у добрій волі!

7 Уже тепер правда - правда помирає,
А щира неправда весь світ пожирає!

8 Уже тепер правда - правда вже померла,
А щира неправда увесь світ зажерла!

9 Нема в світі правди, правди не зіскати...
Тільки у світі правди- як отець-рідна мати!

10 А де ж то її узяти? Її ні купити, ані заслужити,
Увесь світ ізходити, правди не зошити.

11 Були ж колись дітки, та стали сирітки,
Не мають вони собі помочі нівідки.

12 Плачуть вони ж, плачуть, не можуть пробути,
Своєї рідної матері забути: Орлице-мати
Де ж нам тебе взяти?

13 Тебе ні купити, ані заслужити,
Увесь світ ізходити, правди не зошити.

14 Хотя б то ми мали ангельські крила,
То б ми полетіли та тебе б увиділи,

15 Бо вже кінець віку уже приближався:
Хоч рідного брата тепер стережися!

16 Бо із ними у суді стати - правди не зіскати,
А тільки сріблом-златом панів насичати..."